

Dobrý den,

Úkoly, které zde naleznete jsou na měsíc květen do dějepisu.

Výsledná známka z dějepisu se bude skládat ze známky, kterou jste dostali na pololetí, ze známek, které jste získali do 11. března a ze spolupráce při distančním vzdělávání.

Úkoly: do 15. května mi zašlete vypracovaný referát o Řecku (viz dějepis na měsíc duben, kdo tak ještě neučinil) a také vyplněný pracovní list ke starověkému Řecku, který naleznete v další domácí přípravě na tento měsíc (můžete si jej vytisknout a vyplnit, nebo uložit a vyplnit přímo v počítači nebo napsat jen odpovědi na očíslované otázky a buď vypsát zezadu do sešitu, vyfotografovat/oskenovat a zaslat mi řešení nebo přímo do emailu).

Referát i vyplněný pracovní list či odpovědi prosím zaslat na email [i.kepesova@gmail.com](mailto:i.kepesova@gmail.com). Pokud s tím máte technické potíže, kontaktujte mě na telefonním čísle 724 096 139 či na mailu a domluvíme se na předání jiným způsobem.

Všechny zápisy si prosím buď vytiskněte a nalepte do sešitu nebo přepište. Na konci roku odevzdáte učebnice a budeme muset minimálně září věnovat znovuprobrání učiva starověkého Řecka a Říma. Ať se máte z čeho učit a kam si dělat poznámky. Sešit uložte prosím, budeme jej potřebovat v příštím školním roce!!!

## **Učivo na měsíc květen – Starověký Řím**

Učebnice str. 110 – 127

### **Doporučený časový plán a postup:**

- postupně si dopisujte zápis (když si ho nalepíte, samozřejmě celý a můžete si v něm zvýrazňovat důležité informace nebo dělat poznámky, co vás ještě zaujme)

- v učebnici si prohlédněte obrázky, pročtěte zajímavosti. Pokud vám není něco jasné ze zápisu, pročtěte podrobně (v zápisu je jen základ, není tam vše z učebnice, nemůžete doma zvládnout vše, co bychom zvládli ve škole)

- pokud máte zájem, informace doplňte z doporučených videí, dalších výukových materiálů nebo testů na internetu...

4. 5. – 7. 5. začít zpracovávat pracovní list – Řecko, Řím - řeka času, přírodní podmínky Itálie, založení Říma, Etruskové (projít obrázky a texty uč. str. 110-117, jen prolistovat, obrázky)

11. 5. - 15. 5. Boj o Apeninský poloostrov, Římské právo (republika) (str. 118 – 121), dokončit pracovní list starověkého Řecka

18. 5.-22. 5. Panské války, Jak spravovat velkou říši (str. 122 – 125)

25. 5.-29. 5. Spartakovo povstání, 1. a 2. triumviát (str. 126 – 127), začít pracovat na dlouhodobém úkolu – Řím

**Úkol do 15. června – vytvořte na papír A4 písemně nebo na počítači podle str. 110 sloup času – nadpis Starověký Řím, Období královské, Období republiky, Období císařské a ke každému z období vypíšete a nakreslíte (doplňte o obrázky např. z internetu) nejdůležitější události dějin starověkého Říma. Do 15. června mi buď zašlete nebo v případě konzultací ve škole, odevzdáte.**

## STAROVĚKÝ ŘÍM

|                                        |                         |
|----------------------------------------|-------------------------|
| <b>8. – 6. stol. př. n. l.</b>         | <b>Období královské</b> |
| <b>5. – 1. stol. př. n. l.</b>         | <b>Období republiky</b> |
| <b>1. st. Př. nl. – 1. stol. n. l.</b> | <b>Období císařství</b> |

### **Přírodní podmínky**

1/5 nížiny, 2/5 pohoří – divoká prasata, dřevo, dostatek stavebního kamene i mramoru, ale nedostatek kovů

Pěstovali: vinná réva, olivy, obilí, ovoce, zelenina

Chovali: ovce, kozy, krávy

výhodná poloha pro obchod

### **Založení města Říma**

Podle pověsti je založili bratři Romulus a Remus, které odkojila vlčice. Při potyčce Romulus Rema zabil a stal se jediným vládcem Říma (753 př. n. l.)

Ve skutečnosti žily od 8. st. př. n. l. na Apeninském poloostrově kmeny Latinů a **Etruskové**

## DOBA KRÁLOVSKÁ

### Etruskové

- původ neznámý, písmo nerozluštěno
  - vyspělé zemědělství (terasovitá pole), zpracovávali železo a bronz
  - zruční stavitelé – klenby (mosty dodnes)
  - hrobky s freskami – nekropole (města mrtvých)
  - v Římě vládnoucí vrstva v čele s králem – Římané
- Etrusky nenáviděli, posledního krále vyhnali a změnili legendu o vzniku města Říma (Romulus a Remus – potomci krále Aeneia, hrdina v Trojské válce, který po 7letém putování dorazil do Itálie)

## **OBDOBÍ REPUBLIKY**

RES PUBLICA = věc veřejná

### **VLÁDA**

- 1) 2 KONZULOVÉ 2 každoročně volení úředníci - byli nejvyššími soudci, správci, vojevůdci, proti jejich rozhodnutí bylo možno se odvolat **k lidovému shromáždění**
- 2) DIKTÁTOR v době nebezpečí přebíral pravomoci konzulů, mohl být u moci nejdéle půl roku
- 3) SENÁT poradní sbor s významnými pravomocemi v některých oblastech - např. vypovídal válku, uzavíral mír
- 4) LIDOVÉ SHROMÁŽDĚNÍ
- 5) TRIBUNOVÉ LIDU úředníci plebejů byli voleni na 1 rok a byli nedotknutelní měli právo VETA (zakázat zákony pro plebeje nevýhodné), mohli zatýkat a vynášet rozsudky tribunové vymohli sepsání zákonů (ZÁKONY DVANÁCTI DESEK) a sňatky mezi patricii a plebeji

### **Obyvatelstvo**

svobodné plnoprávné = PATRICIOVÉ (potomci původních obyvatel)

svobodné neplnoprávné - PLEBEJOVÉ (potomci pozdějších přistěhovalců)

svobodné neplnoprávné – propuštěnci, cizinci

nesvobodné bezprávné - OTROCI (zajatci z válek, otroctví pro dluhy)

### **Boj Říma o nadvládu nad Itálií a Středomořím**

**Boj s Kelty (Galové)** – Galové napadli Kapitol, dle legendy Římany vzbudily kejhající husy, a taky Řím ubránili

**Boj s Řeky** – řecký král Pyrrhos – sice zvítězil, ale s takovými ztrátami, že musel opustit Itálii (tzv. Pyrrhovo vítězství = vítězství, které nic neznamena)

**Pravidlo Rozděluj a panuj** – smlouvy s poraženými, pokud spolupracovali – mohli dál pod vlivem Říma vládnout, pokud ne – byli zničeni a vznikly tak vojenské kolonie – římské občané získali území za odměnu) – spojeny silnicemi

-> rozvoj obchodu, výroby, ražba mincí „Všechny cesty vedou do Říma“ - budování Římského impéria

## Punské války

Řím chtěl ovládnout celé západní Středomoří × KARTÁGO (KARTÁGINCI – PUNOVÉ – potomci Féničanů v severní Africe)

**1. punská válka** (264 – 241 př. n. l.): nejdůležitější boje na Sicílii, roku 241 př. n. l. římské loďstvo zvítězilo **v bitvě u AEGATSKÝCH ostrovů**

**2. punská válka** (218 – 201 př. n. l.): HANNIBAL (žil v HISPÁNII - Španělsko) chtěl pomstít porážku v 1. punské válce, překročil se slony Alpy a v roce 216 př. n. l. se střetl s Římany u **CANN** a porazil je (Hannibal před branami!)

v roce 202 př. n. l. pak PUBLIUS CORNELIUS **SCIPIO** zvítězil nad Hannibalem v bitvě **u ZAMY**

**3. punská válka** (148 – 146 př. n. l.) Cato: Kartágo musí být zničeno, Kartágo vypáleno, země posypána solí a obyvatelé prodáni do otroctví

## ŘÍMSKÁ ŘÍŠE

Území získaná ve válce = **provincie** = pro Řím zdroj levných surovin, pracovních sil, zemědělské půdy i dalšího bohatství

**Latifundie** – obrovské statky, které skupovali majetní patriciové, pracovali zde otroci X drobní zemědělci jim nemohli konkurovat, zchudli, velké množství otroků, hrozil rozpad armády - >

### reformy bratří Gracchů

- pozemek jednoho občana nesměl překročit 500 jiter půdy/nadbytek musel předat bezzemkům
- vznik žoldnéřské armády – voják získává žold (plat), ale také výstroj a potraviny od státu

vzrostla tím moc velitelů prakticky neporazitelné vybavené armády (vojáci poslouchali toho, kdo jim zajistil žold) – vrchní velitel vojsk **Lucius Cornelius Sulla** – stal se diktátorem, popravoval odpůrce, dosadil si na posty v senátu své důstojníky, měl prakticky neomezenou moc

## Gladiátoři

- otroci cvičeni pro boj mezi sebou v aréně (nejznámější Koloseum)
- boj na život a na smrt
- **Spartakovo povstání** (73 – 71 př. n. l.) otroci se vzbouřili pod vedením thráckého gladiátora SPARTAKA v gladiátorské škole v CAPUI, uprchli a zvítězili nad Římany v řadě bitev, ale kvůli nejednotě v rozhodování je vojevůdce CRASSUS porazil a pro výstrahu dal 6 000 z nich ukřižovat podél silnice VIA APPIA, která vedla z Capuy do Říma

## PRVNÍ TRIUMVIÁT

- dohoda tří nejmocnějších mužů o vládě nad Římem: (60 př. n. l.): **POMPEIUS** – vláda v Hispánii (Španělsko) **CRASSUS** - východní země, **CAESAR** - Galie (musel ji dobýt)
  - Crassus zemřel - proti sobě Pompeius a Caesar
  - Pompeius vyzval Caesara k rozpuštění vojska a návratu do Říma X Caesar překročil se slovy Kostky jsou vrženy říčku Rubikon (hranice) a táhl do Říma
  - v Římě populární - zajištění obilí a zábavy pro lid (chléb a hry), Pompeius utekl do Egypta

- egyptský vládce Ptolemaios XIII. poslal Caesarovi Pompeiovu useknutou hlavu

- Caesar s pomocí sestry Ptolemaia KLEOPATRY dobyl Egypt (požár knihovny) a také porazil pontského krále (Přišel jsem, viděl jsem, zvítězil jsem)
- v Římě se Caesar nechal jmenovat doživotním diktátorem.

Z obavy před vládou jednoho muže jej přívrženci republiky v čele s CASSIEM a BRUTEM **15. 3. 44** př. n. l. Caesara v senátu ubodali k smrti (I ty, Brute)

## DRUHÝ TRIUMVIÁT

- **MARCUS ANTONIUS** - východní země, **OCTAVIANUS** - západ s Itálií, **LEPIDUS** - Afrika
- boji o moc mezi Antoniem (podpora královny Kleopatry) a Octavianem. Antonius poražen u mysu ACTIA – poté spáchal sebevraždu
- Kleopatra se vydala do Říma za Octavianem navrhnout spojení – to se nepodařilo, nechala se uštknout jedovatým hadem
- 27 př. n. l. Octavianus formálně obnovil republiku a vládl se senátem jako první muž ve státě - PRINCEPS ∇ PRINCIPÁT. Přijal titul AUGUSTUS (Vznešený). Ve své funkci měl však prakticky stejné pravomoci jako jeho nástupci – císařové (ze jména Caesar)

## Doporučená videa a další materiály:

<https://www.youtube.com/watch?v=ccXiEkaMdKM&t=335s>

<https://www.youtube.com/watch?v=To0QxF1desw&t=486s>

(Kompas času 7, 8 – Řím)

<https://www.youtube.com/watch?v=iOC6xHzUaxA&t=1127s>

(Byl jednou jeden člověk 7 – Římská říše)

<https://www.youtube.com/watch?v=X6AAS4pOiYw>

(pár minut historie Jak vznikl Řím-youtuber)

[https://www.youtube.com/watch?v=45dvIDA\\_Kyc&t=267s](https://www.youtube.com/watch?v=45dvIDA_Kyc&t=267s)

(videovýpisky z dějin – spíš pro SŠ, je to hodně podrobně)

Filmy: Spartakus, Gladiátor, Kleopatra, seriál Řím...pokud máte tu možnost, pro zábavu také Asterix a Obelix

Opakování, testy, další informace:

<https://www.fraus.cz/cs/ucenidoma/ucenidoma> - možnost stáhnout

zdarma elektronickou podobu naší učebnice, je třeba se zaregistrovat a stáhnout ikonku flexibooks – jsou tam i otázky, úkoly a podrobnější informace

<https://ucebnice.online/> - jiné nakladatelství, než z kterého máme

učebnice, ale mají lépe interaktivně zpracováno, po zaregistrování zdarma, není třeba nic stahovat

<https://www.skolasnadhledem.cz/profil/2-stupen/2001-dejepis/10-6-rocnik/2231-staroveky-rim?scroll=0> – hry, opakování, testy

<https://www.dejepisne.cz/starovek/staroveky-rim/> - testy

<https://edu.ceskatelevize.cz/zalozeni-rima>

[5e441f12d76ace2c451de168](https://edu.ceskatelevize.cz/zalozeni-rima) - edu česká televize, zadáte starověký Řím a je zde řada volně přístupných videí